

İMAM RIZA OCAĞI'NIN YOL ERKAN SÜREĞİNE GÖRE MUSAHIPLİK, GÖRGÜ CEMİ VE CEM RİTÜELLERİ

Rıza AKBAŞ*

Özet

Bu çalışmada Alevilik ve Bektaşilikte yer alan bazı terimlere ve bunların açıklamalarına yer verilmiştir. İmam Rıza Ocağı'nın yol erkân süreğine göre; musahiplik, görgü cemi ve cem ritüellerinden bahsedilmiştir. Abdal, musahiplik, görgü cemi, cem birlemesi ve cem ritüellerinin tanımlamaları yapılarak açıklayıcı bilgiler sunulmuştur.

Anahtar Kelimeler: Abdal, Musahip, Görgü Cemi, Cem Birlemesi, Cem Ritüelleri, Cumalık Cemi, Sakka, Mahkemeyi Kübra.

BEING MUSAHIP, CEM ETIQUETTE AND RITUALS OF CEM IN ACCORDANCE WITH "YOL ERKAN SUREGI" OF GUILD OF IMAM RIZA

Abstract

In this study, some terms used in Alevism and Bektashism and their definitions are handled. Musahiplik, gorgu cemi and cem rituals in according to way,propriety, "yol erkan suregi" of guild of Imam Riza. Explanatory data are presented by describing Abdal, being musahip, cem etiquette, cem birlemesi, rituals of cem.

Keywords: Abdal, Musahip, Cem etiquette, Cem birlemesi, Rituals of cem, Cumalik cemi, Sakka, Court of Kubra.

Giriş

Abdal

Abdal; Allah hariç her şeyden vazgeçmiş kişidir. Abdallık mertebesine ermiş kişi, hakikatin mutlak ve doğrudan bilgisine erişebilmektedir. Ayrıca belirtmek gerekir ki Abdal, Türk tasavvufunun daha radikal forumlarında karşılaşılan en üst manevi bir mertebenin adıdır. Örneğin; Dertli Kemter, dizeleriyle abdallığı şiişsel olarak çok güzel açıklamıştır:

*Abdallığım binasını sorarsan,
Allah bir, Muhammed Ali abdaldır.
Cümle ululardan ulu abdaldır;
Hakikat ilminin aslın ararsan.*

* İnanç Önderi, Ankara/Türkiye

*Ben bu abdallıktan geriye kalmam,
Tuttum abdallığı elden bırakmam,
Hem Hatice, hem Fâtima, hem Salman,
Kemberbestlerin beli abdaldır.*

*Muhammed Kırklarda bir hayal gördü,
Ol hayal ne imiş aslına erdi,
Firdevs-i aladan içeri girdi,
Öten bülbüllerin dili abdaldır.*

*Muhammed Kırklara beli beş dedi,
Ali'yi görünce Allah dost dedi,
Hak Muhammed abdal olmak istedi,
Muhammed Ali'nin yolu abdaldır.*

*Dertli Kemter anladın mı hesabı,
Seyyid Battal Gazi Abdülvehhâb',
Hem doksan bin halifenin sahabı,
Hünkâr Hacı Bektaşî Veli abdaldır.*

Musahiplik (Ahiret Kardeşliği)

Musahiplik; İslam literatürünün içindeki Tahkik-i Müstakim inancının olmazsa olmazıdır. Musahiplik, dört canın birbirine ikrar¹ verme olayıdır. Cenabı Allah, Âdem'in belini kudret eliyle sıvazladığında Âdem'in belinden gelecek olan bütün ruhlar, zerrelere hâlinde geldi. Cenabı Celil onlara sordu:

- Sizi kim yarattı?
- Ruhlar cevap verdiler:
- Sen Ya Rabbim!
- Sizin Rabbiniz kim?
- Sensin Ya Rabbim.

Cenabı Allah da bu ikrarla kâinatı yaratmıştır. Yerle gök, havayla su birbirine musahiptir. Âdem Safiyullah ile Cebrail birbirine musahiptir. Hatta Havva anamız orada olmadığı için lokma olarak bir parça helva da ona ayırmışlardır. Musahiplikte verilen ikrar, ruhlar âlemindeki ikrarın devamıdır. Yüce Rabbimiz Kuran-ı Kerim'in Fetih Suresi - 10.ayetinde şöyle buyurmuştur : “(Ey Muhammed!) Şüphesiz ki; sana biat edenler ancak Allah'a biat etmişlerdir. Allah'ın eli (kudreti) onların ellerinin üstündedir. Şu halde kim ahdini bozarsa ancak kendi aleyhine bozmuş olur. Kim Allah'a verdiği sözü yerine getirirse Allah ona büyük bir mükâfat verecektir.”

Musahiplik kavli; “dehmeke deme cismekte cismi ruhake ruha”, yani; “musahip kardeşlerin canı bir teni bir, kanı bir ruhu birdir”. Musahip çocukları birbirleriyle evlenemezler çünkü kardeşirler. Musahip olacak dört can ilk önce gönül birliği yapıp bağlı buldukları pire (dede) gelirler.

Pir soyu mutlaka Seyit-i Saadet, evladı Resul, On İki İmamlar soyuna dayanmalıdır. Piri hazır bulunan cemaatin huzurunda musahip duracak canlara, pir tarik-i müstakimin yol ve erkânının zorluklarını anlatır. Seyit (pir, dede) der ki “Gelme gelme, dönme dönme. Gelenin malı, dönenin canı”. Dede (pir) telkinde bulunur. Nasihatlerini yaptıktan sonra bir elmayı dörde böler, musahip duracaklara verir ve der ki: “Size bir sene zaman veriyorum. Bu cemaat de tanıktır size. Birbirinizi taşıyacağınıza, bu yolu, erkânı süreceğinize, bu ikrarda duracağınıza kanaat getirirsek bir sene sonra esas ikrara bent olacaksınız.

Sevgili canlar; belirtmek isterim ki iki doğum vardır

1. Anadan doğmak: Anadan doğmak zahmetlidir çünkü yapacağı, nelerle karşılaşacağı, zalim mi olacak mazlum mu olacak belli değildir.

2. Pir huzurunda hidayete ermek: Esas, kutsal doğum, halk huzurunda pir divanında ikrar verip hidayete ermehtir.

Bu bağlamda da musahiplik pir divanında ikrar verip hidayete ermek olduğundan Alevilikte oldukça önemli bir yere sahiptir.

Musahipli canlar bir sene sonra ceme gelirler, bir horoz getirirler. Cemaatin huzurunda, pir divanında dara dururlar. Pir, ilk dualarını verir. Erkân olduğundan Cebrail de ulu bir melek olduğundan horoza “Cebrail” adı verilir. Yani evveli yolunda İmam Cafer erkânında ceme gelirler. Yolun rehberi eşliğinde cemaatin huzurunda pir divanına gelip pirin karşısında dururlar.

Pir: Nerden gelip nereye gidiyorsunuz?

Rehber: Dünyalıktan gelip ahrete gidiyoruz.

Pir: Bunlar bu hâl, bu yol ile bu dil ile ahrete gidebilecekler mi?

Rehber: Allah'ın izniyle, pirin himmetiyle giderler inşallah.

Pir: Gelme gelme, dönme dönme. Gelenin malı, dönenin canı bunlar. Belki bu yolun zorluklarının ve bu yol ne kadar ince ve ulvi olduğunun farkında değiller. Allah aşkına bir eşik atlat.

Rehber musahipli canları üç kere dışarı götürüp getirir. İkinci sefer geldiğinde dede (pir) sorar:

Pir: Nerden gelip nereye gidiyorsunuz?

Musahipler: Dünyadan gelip ahirete gidiyoruz.

Pir: Ahiret yolu kardır, borandır. Bu yolda sermaye isterler. Sermaye dediğimiz ne paradır, ne de puldur. Sermayedeki amaç itikat bütünlüğüdür. Bu yolda iyi amel isterler, itikat isterler. Siz şimdiye kadar ne ettiyseniz, ne yaptıysanız sizinle arasında bu saniyeden itibaren büyüğünüzü büyük, küçüğünüzü küçük bileceğinize; büyüklerinizi sayacağınıza, küçüklerinizi seveceğinize; komşu hakkı Tanrı hakkıdır, komşu hakkına riayet edeceğinize; kimsenin malına, namusuna iffetine göz dikmeyeceğinize; elinize, belinize, dilinize sahip olacağınıza, gözünüzle görmediğinizi ‘ben gördüm’ demeyeceğinize; kulağınızla duymadığınıza ‘ben duydum’ demeyeceğinize; dilinizle kov (gıybet) yapmayacağınıza; yalan söylemeyeceğinize; elinizle harama, ayağınızla nagah yere gitmeyeceğinize, tevellah dediğimize tevellah, teberra dediğimize teberra diyeceğinize; ehlibeytin dostuna dost, düşmanına düşman olacağınıza; rehberinizi rehber, pirinizi pir, mürşidinizi mürşit bileceğinize; aşınıza, işinize, eşinize bağlı kalacağınıza; dünya insanını seveceğinize; doğayı seveceğinize; doğayla kucaklaşacağınıza inanarak söz veriyor musunuz?

Hü cem erenleri dört can Muhammed Ali yoluna, İmam Hüseyin’in İmam Caferi Sadık Rehnuman’ın erkanına girip bu yola talip olmak istiyorlar. Alıp kabul ediyor musunuz?

Cemaat hep bir ağızdan “İyi huylarla.” derler. Pir tekrar eder:

Pir: Soruyorum musahiplik kavli hem çok zordur hem de çok kolay. Yolu itikat bütünlüğüyle sürersen çok kolay. Bir musahip bir musahibin evine kem gözle giderse o musahibin derdine derman bulunmaz. Bir musahip musahibine surat asarsa derdinin dermanı yok. Bu yolda itikat bütünlüğü önemlidir. Tekrar soruyorum: Büyüklerinizi büyük bileceğinize; küçüklerinizi küçük bileceğinize; büyüklerinize saygı küçüklerinize sevgi göstereceğinize; komşu hakkına riayet edeceğinize; elinizle koymadığınızı almayacağınıza; gözünüzle görmediğinizi “Ben gördüm.” demeyeceğinize; kulağınızla duymadığınızı “Duydum.” demeyeceğinize; dilinizle kov (gıybet) yapmayacağınıza; ayağınızla nagah yere gitmeyeceğinize; Allah’ını bir bileceğinize; peygamberinizi Hak bileceğinize; Muhammed Ali yolundan ayrılmayacağınıza tevellah dediğimize tevellah, teberra dediğimize teberra diyeceğinize; ehlibeytin dostuna dost, düşmanına düşman olacağınıza; bu ikrarda duracağınıza; oturan cemaat, serilen secde, yanan delil, ay, gün, yer, gök, arşı kürşü levh-i kalem yerdeki melaikeler gökteki melekler şahit olsun mu?

Pir, üç sefer sorar bunu. Orası ölmeden önce ölünen yer olduğu için musahip duran canların yerine yolun rehberi üç defa yanıt verir:

Rehber: Olsun.

Pir: Eğer bu ikrardan dönerseniz Hz. Ali'nin zülfikarı boynunuza insin mi? (Üç sefer sorar.)

Rehber: İnsin. (Üç defa yanıt verir.)

Pir ve cemaat "Allah esirgesin" der.

Pir: Sağında kim var?

Rehber: Rehberim.

Pir: Solunda?

Rehber: Musahibim.

Pir: Karşında?

Rehber: Pirim.

Pir: Önünde?

Rehber: Nasibim.

Pir: Arkanda?

Rehber: Ecelim.

Pir: Cenabı Allah ecel zevallığı vermeye.

Pir Tecella ve Temenna duasını verir. Musahip duran canlar secde yapıp halkada oturan cemaatle niyazlaşır ve rehber eşliğinde diz üstü, pirin önüne kadar gelirler. Pir, talibin boynundaki ikrarı bendi teslim eden tülbenti alır, canların baş parmaklarını, Yedullah Ayetini okuyup bağlar. "Kandi bend olasınız, Muhammed Ali'ye talip olasınız." der. Üç defa "Ya Allah, Ya Muhammed, Ya Ali. Bu bendi bağlayan ancak çözer. İkrarınızda kadim olasınız. Hak Muhammed Ali yolunda, İmam Hüseyin didarında, İmam Caferi Sadık erkânında utandırmaya." der. Musahip canlar niyaz olup yerine otururlar. Musahiplik ikrarı tamamlanmış olur.

Görgü Cemi ve Ritüelleri

Musahiplik kavlinden sonra oluşan bir evrimdir. Görgü demek; görülme, sorulma, sorgudan geçmektir. Kısacası her sene hak divanında Muhammed Ali yolunda, halk huzurunda ve erenler ceminde bütün komşularından ve herkesten rızalık almaktır. Çünkü bu yolda rızalık çok önemlidir. Görgü ceminde musahipler dara çekilir. Bir sene içinde kendilerinden kırılan, gücenen, hakkı olan varsa hak hukuk orada tecelli edilir ve rızalık alınır.

Cem evi ise toplanma yeridir. İstişare ve mütalaa yeridir. Görgü ceminin hazırlıkları, gündüz ve gece melaiikelerin şahit olması için gündüz saat 16.00 sularında başlar.

Cem Ritüelleri

Kurbanını yapacak olan musahipli canlar ve on iki hizmet sahipleri cem evindeki düzenlemeleri yaptıktan sonra, ceme gelmeden önce etrafında bulunan komşularına tek tek giderek razılık alırlar. Ali İmran Suresi 113-114. ayetlerin hükümleri uyarınca akşam saat 19.30-20.00 sularında cemaat, Cem evine toplanır. Kesilecek kurbanlar Cem evine getirilirken, kurbanların tırnakları, ağzı, burnu yıkanır. Bir tabak içerisinde kurbanlara su verilir. Çünkü gerçek kurban Kerbelâ'da yetmiş iki aile efradıyla susuz bırakılıp hunharca şehit edilenlerdir. Cem evinin ortasındaki meydana bir temiz kilim serilir, kurban sahipleri kurbanlarını onun üzerine getirip kurbanının sağ ayağını öne doğru kaldırıp dar divanına dururlar. Dede (pir), cemaate, orada bulunan ve bulunmayan tüm canlar adına oradaki canlara sorar: *“Hu ehli cemaat sizler kurban sahiplerinden razı mısınız? Bu canlardan kırılan, gücenen, hakkı olanlar varsa erenler meydanına gelsin, yok ise Allah eyvallah, deyin.”* Cemaatten davacı çıkan olmazsa dede (pir) Kevser Suresini okur ve kurbanları tekbirler.

Tekbir:

“Esirgeyen bağışlayan Allah'ın adına:

Bismi şah desturu Allah tekbir-i nida fermanı hüda, kurbanı Muhammed Mustafa, nuru dideyi Aliyel Mürteza, ciğer pareyi Fatimetül Zehra, can fedaiyi Şah Hüseyini Kerbela bi azamet illa Ya Allah

Kurbanı resul, fermanı celil, peyiği Cebrail, itaati insani kâmil tekbir Allah tekbir

Tekbir Allah tekbir

Tekbir Allah tekbir

Tekbir Allah tekbir

Allahu ekber Allahu ekber Allahu ekber Lâ ilâhe illallah Vallahu ekber ve lilla il hamd Allah'tan ola, hidayet Muhammed Mustafa'dan ola, şefaati Aliyel Mürteza'dan ola. Keşvi keramet dideyi Aliyel Mürteza, ciğer pareyi Fatimetül Zehra, can kurban Şah Hüseyini desti Kerbela kurbanıyla, yıllığıyla geldikçe hayırlı yere hayırlı kapılar açıla. Erden, balam haktan nazar ola. Dilden dilediğinizi, gönülden muradınızı Hak Muhammed Ali vere, saklaya, bekleye, yamana uğratmaya. Görünüz görünmez kazalardan, belalardan emin eyleye. Hak Muhammed Ali yolundan utandırmaya.”

Pir Tecella ve Temenna dualarını verdikten sonra zakir sazla on iki hizmet sahiplerini dara çağırır. Dualarını verdikten sonra, kemerbestlerini beline bağlarlar ve yerlerine otururlar. Hz. Peygamberimizin secdesini temsilen, kullanılmamış bir halı

alıp rehber, gözcü ve post görevlisi dara dururlar. Dua verildikten sonra postun dört köşesine niyaz olurlar. Bir de postun ortasına niyaz olup halkada niyazlaşıp yerine otururlar. Ondan sonra Salman-ı Pak'ı temsilen bir hanım, bir ırbıkçı ve gözcü dara gelirler. İrbıkçı üç defa her adım atışında “*Mania marifet sırrı hakikat. Geldi hizmeti Muhammed sukut eyle ya cemaat*” der. Sağdan üçüncü kişiden başlar, üç damla ellerine döker “*Ya Allah, Ya Muhammed, Ya Ali*” der. Bu su, ayetin hükmüne göre, ikrarı tazeleme suyudur (Enbia Suresi 30. Ayet: “Biz bütün canlıları sudan yarattık”). Bu işlemden sonra dede (pir) cemaate sorar: “*Hu ehli cemaat Cenabı Allah buyuruyor; her fani mutlaka ölümü tadacaktır. Razi etmiş ve edilmiş olarak Rabbinize dönün, biz de şimdi sizi özünüzle darı didar edeceğiz. Üzerinde kul hakkı olanlar, kırılan gücenen varsa erenler meydana gelsin. Yoksa Allah eyvallah desin.*” Cemaat hep birlikte Allah eyvallah dedikten sonra Nur Suresi 35.-36. Ayetlerin hükmü uyarınca Allahın temsili nuru, yani delili Şahı Merdan dediğimiz çerağ uyandırılır. Çerağ kurbanın yağından ve zeytinyağından oluşur. Üç duaz, delil için söylenir. Duazların bitiminde cemaat secdeye iner; dede (pir) gülbenk duası okur. Sonrasında musahipli iki kardeş ve iki bacımın beline kemerbest bağlanır ve musahipliler meydana gelip halkadaki cemaate tek tek niyaz ederler. Secdeye gelen bir çift sofunun önce darını dile getireceğiz. Musahipliler niyazdan sonra meydandaki post diye anılan peygamber secdesinin üstüne diz üzerinde gelirler. Pir sorar: “*Hu ehli cemaat, kapı komşu bu sofular, Hak yoluna gidiyorlar. Yol yürüyenin, göz görenindir. Yol Muhammed Ali'nin, didar Hz. Hüseyin'in, erkân İmam Cafer'indir. Bu meydan ölmeden evvel ölünen yerdir. Hak hukukun tecelli edildiği meydana. Bu canların ayağı yürürken, gözü görürken, kulağı duyarken; büyük, küçük, bacı, kardeş, mümin, Müslüman, ırak, yakın hakkı olan hakkını istesin. Hu cem erenleri razı mısınız?*” (Üç sefer sorulur.) Cemaat üç sefer yanıtlar “*Allah eyvallah razıyız.*” der. Pir yanıtı aldıktan sonra, “*Uğrunuz açık ola. Hızır kılavuzunuz ola Hu!*” der ve musahipler secde edip, niyaz olup çengel dara dururlar. Evlatları gelip atalarıyla niyazlaşırlar. Pir “*Cemin kuvvetiyle pirin nefesiyle in dile sofı*” der, sofular secdeye kapanır.

Pir: *Hak cesedinize can verdi. Kalbinize iman verdi. Gördüğünüz Hak didarı, durduğunuz Mansur'un darı. Ne gördünüz ne işittiniz?*

Sofular: *Allah eyvallah.*

Pir: “*Allah eyvallah*”ın manası?

Sofular: İkrar ile iman.

Pir: İkrarınıza sahip olun. Özünüzü alın Elif gibi durun dara.

Musahipler niyaz olup secdeden kalkıp düz dururlar.

Pir: İzlisiniz, gizlisiniz her azadan berisiniz. Dilli mürşit dilli talipsiniz. Nefes

hak mı, pir hak mı, mürşit hak mı, rehber hak mı, ata hakkı hak mı, komşu hakkı hak mı? Komşu hakkı Tanrı hakkıdır. Yedi yerden sorulur. Yer gök hakkı hak mı? Oturan cemaat, serilen secde, yanan delil hakkı hak mı? Ay, gün, arşi, türşü, levh-i mahfuz hakkı hak mı? *Haktan olanı Hak saklaya. Bekleye yamana uğratmaya. Sofu, kelle kestiniz meydana, Mansur gibi durdunuz dara. Hakkı severseniz gelmeyin inkâra. El kaşığı yeri bilir. Kurt yıktığı baratayı bilir. Kırdığımız var ise sarın, yıktığımız var ise örün, döktüğünüz var ise doldurun, ağlattığımız var ise güldürün. Ettiğiniz, tuttuğunuz ne varsa atın meydana erenler farkına varsın. Günah ile gelip günah ile gitmeyin. Günah dediğin bir top kara benzer. Atın erenler meydanına ki elden ele dolaşsın, su haline gelsin. Hü ehli cemaat siz bu canlardan razı mısınız?*

Pir üç defa sorar, cemaat üç defa “razıyız” dedikten sonra;

Pir: *Peki canla dilli başlısınız sizler de bu cemaatten razı mısınız?*

Musahipliler (sofular) “razıyız” dedikten sonra dede (pir) dualarını verir, yani gülbenki okur. Sofular cemaatle niyazlaşıp yerlerine otururlar. Sofular yani musahipliler sırayla dara gelirler. Her yeni sofuya, dara bir önce gelenlere soruların aynısı sorulur. Bunun adına “Mahkemeyi Kübra” denir. Darı didar bittikten sonra sıra cem birlemesine gelir.

Cem Birlemesi ve Ritüelleri

Dede (pir), cemaate “*Edep ile erkân sükutı lisan fahri kainat aemlere rahmet verelim. Muhammed Mustafa ve pak olan ehlibeytine salavat.*” dedikten sonra Nadı Ali Duası (Yeddullah Ayeti) ve hemen ardından Tahrir Suresi 8. Ayeti okunur.

Tahrir Suresi/8. Ayet: “*Ey iman edenler Allah’a samimi bir tövbe ile tövbe edin. Umulur ki, Allah bütün kötülüklerinizi ve çirkinliklerinizi siler. Altında ırmaklar akan cennetlere yerleştirir. O gün Allah peygamberleri ve beraberindeki müminleri utandırmayacaktır. O gün onların nuru önlerinden ve sağ taraflarından gelir şöyle derler: Ey Rabbimiz nurumuzu tamamla bizi bağışla. Şüphesiz sen her şeye kadirsin. Allahümme Ya Rab, bizi yaramazlıktan, kinden, kibirden, hasetlikten arındır. Kalplerimizi Allah’ın nuru ve O’nun resulünün ve ehlibeytinin nurlarıyla nurlandır. Görünür görünmez kazalardan, belalardan, afetlerden emin eyle. Elimizi açtık, boynumuzu büktük. İlahi rahmet deryana sığındık. Kul hata işler, sultan olan bağışlar ümidiyle ilahi keremine sığındık. Tövbe günahlarımıza estağfurullah.*”

Pir Tövbe Duasını okur:

*Hatalar etmişim, noksandır işim,
Tövbe günahlarımıza estağfurullah.
Muhammed Ali'ye bağlıdır başım,
Tövbe günahlarımıza estağfurullah.*

*İmam Hasan İmam Hüseyin balkıyan nur ise,
İmam Zeynel sır içinde sır ise,
Özümüzde benlik kibir var ise,
Tövbe günahlarımıza estağfurullah.*

*Muhammed Bakır'ın izinden çıkma,
Yükünü Cafer'den tut geriye bakma,
Hatıra dokunup gönüller yıkma,
Tövbe günahımıza estağfurullah.*

*Benim sevdiceğim Musa-i Kazım,
İmam-ı Rıza'ya bağlıdır özüm,
Eksiklik noksanlık hep kusur bizim,
Tövbe günahımıza estağfurullah.*

*Muhammed Taki benziyor aya,
Naki emeğimizi vermeye zaya,
Ettiğimiz kem işlere bed huya,
Tövbe günahımıza estağfurullah.*

*Hasanül Askerin gülleri bite,
Mehdi gönlümüzün gamını ata,
Ettiğimiz yalan kovu giybete,
Tövbe günahımıza estağfurullah.*

*Sultan Hatayi eder Bağdat Basra,
Kaldık bu zamana böyle asra,
Ya Ali sen kerem kanisin kalma kusura,
Tövbe günahımıza estağfurullah.*

“İlahi Ya Rab keremine sığındık. Talibimizle, mühübümüzle, büyüğümüzle, küçüğümüzle yaşadığımız ömür içerisinde elimizde, dilimizde, belimizde, cümle azalarımızdan hata sağdır olduysa tövbe günahımıza estağfurullah, estağfurullah.

Evvel peygamberimiz Adem Safiyullah, ahir zaman nebimiz Muhammed Mustafa Sallallahu Aleyhi ve Selam, Ademden Hatem'e, Hatem'den bu deme her ne

kadar er, evliya, nebi, mürsel, veli gelip geçtiyse cümlesi haktır ve gerçektir. Dilimizle söyledik, kalbimizle inandık ki; dinimiz İslam, delilimiz Kuran'ı Azimşan, yolumuz ve erkânımız İmam-ı Cafer-i Sadık Rehnuman'ın yolu ve erkânıdır. Bu yol ve erkân üzere tekrarlarız ki Hak La İlahe İllallah Muhammeden Resurullah Aliyen Veliyullah Veliyen Aliyullah mürşidi kamillullah kamili mürşüdullah vasihi resurullah Fatimeyi nimetullah el Hasan vel Hüseyin er camali Muhammed pir kemali Hasanla Hüseyin.

Ey ilahi ilahi farzı ilahi sıdk ile sevelim ol güzel şahı yolumuzun rehberi Sultan Hatayi biz edelim akd-ı duayı cem birliğiyle Allah Allah.”

Pir bitirdikten sonra cemaat secdeye kapanır. Pir gülbenki okur. Sonra zakir saz ile hizmete başlar. Birinci bölümde üç duaz söyler. Bu duazlardan birer dörtlük örnek verecek olursak:

1.Duaz:

*Bihamdullah ki İslamsız
Delili Mustafa geldi
Emirim rehberim şahım
Aliyyül Mürteza geldi*

2.Duaz:

*Bu ne şemhi hidayettir
Kamu halka ata sende
Bu ne cudi sakavattır
Muhammed Mustafa sende*

3.Duaz:

*Serime bir sevda geldi
Muhammed Ali'den beri
Yandı vücudum kül oldu
Ta Kalu Beliden beri*

Bu üç duazdan sonra cemaat secde kılar. Gülbenk okunduktan sonra ikinci aşama olan coş perdesine gelinir. Yine üç duaz okunur.

1.Duaz:

*Muhammed Mustafa Ya Şah-ı Merdan
Aliyül Murtaza sana sığındık
Hatice Fatime Hasan müştabat
Hüseyini Kerbela sana sığındık*

2.Duaz:

*Günah ettim şahım darına durdum
Allah bir Muhammed Ali aşkına
Kırkların cemine yüzümü sürdüm
Allah bir Muhammed Ali aşkına*

3.Duaz:

*Kudret kandilinden parlayıp duran
Muhammed Ali'nin nurudur vallah
Zühur edip küffar askeri kıran
Elinde Zülfikar Alidir billah*

Cemaat yine secdeye iner. Pir gülbenki okuyup bitirdikten sonra tevhit söylenir.

1.Duaz:

*Zul Celal Şah-i Suvar
Hak La İlahe İllallah
Muhammed'in doğru yarı
Hak La İlahe İllallah*

2.Duaz:

*Ol Kırkların ceminde
Hak La İlahe İllallah
Erenler meydanında
Hak La İlahe İllallah*

3.Duaz:

*Muhammed'i candan sev ki
Ali'ye salman olasın
Ehlibeyt'e gönül ver ki
Ali'ye salman olasın
Allah Allah Allah Allah*

Yine secdeye inilip Gülbenk okunduktan sonra Miraçlama'ya geçilir.

*Geldi Cebrail buyurdu,
Hak Muhammed Mustafa'ya
Hak seni mihraca okudu,
Daveten kadir Ya huda.*

Miraçlama'nın sonunda Kırklar Semahı dönülür. Dua verildikten sonra mersiye okunur.

*Ey nuru çeşm-i Ahmed-i Muhtar Ya Hüseyin
Vay yadigarı Haydar-ı Kerrar ya Hüseyin
Ey canü dil serine Sultan Ya Hüseyin
Vah Kerbelâ'da Şah-ı Şehidan Ya Hüseyin
Ey nuru çeşm-i Ahmed-i Muhtar ya Hüseyin*

Mersiye'nin bitiminde Sakka² suyu dağıtılır. Cemaat sefalânır. Lokma duası verilir. Lokmalar yenildikten sonra sofrâ duası verilir.

Pir: Gidene durana dediler, bu sırrı burada kodular. Kavsuz, gıybet-siz evine varanın demine hü dediler. Gidene destur, oturana hastır. Cenabı Allah, Hak Muhammed Ali, pirimiz hünkârımız Hacı Bektaş Veli cümlemizin ibadetlerini kabul eylesin.

Böylece perşembeyi cumaya bağlayan geceleri "Cumalık Cemi" yapılır. Tarikten (erkân) geçilir.

Sonnotlar

- ¹ İkrar: Kişilerin kendilerine (kendisine) söz verme olayıdır. Diğer bir deyişle kişilerin kendisini kendisine şahit tutarak ahd etmesidir. Kişi zaten ruhlar âleminde ikrar vermiştir (bezm-i elest ikrarı).
- ² Sakka hizmeti ile Hazret-i Hüseyin ve Kerbelâ şehitleri anılır. Onların anısına su dağıtılır ve mersiyeler okunur. Sakka suyunu dağıtmaktaki asıl amaç, inancı, yiğitliği ve dürüstlüğü simgeleyen Hz. Hüseyin'i sevgiyle anmak; kötülüğü, haksızlığı, zulmü, vahşeti, alçaklığı simgeleyen Yezit ve Yezit zihniyetini lanetlemektir.